

Література:

1. Аванесов В. С. Определение исходных понятий теории педагогических измерений // Педагогические измерения / В. С. Аванесов. – 2005. – № 2. – С. 17-20.
2. Андронатій П. І. Комп'ютерні технології в освітніх вимірюваннях : навч.-метод. посібник / П. І. Андронатій, В. В. Котяк. – Кіровоград : Лисенко В. Ф., 2011. – 144 с.
3. Гладка Л. Системний підхід до оцінки якості знань у формі комп'ютерного тестування / Л. Гладка // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. – 2014. – Ч. 1. – С. 59-69.
4. Гуревич Р. С. Тестовий облік знань учнів і студентів як елемент моніторингу якості навчання / Р. С. Гуревич // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. – Київ-Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. – Вип. 17. – С. 3-7.
5. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
6. Фетісов В. С. Комп'ютерні технології в тестуванні : навч.-метод. посіб. – Ніжин : Вид. ПП Лисенко М. М., 2011. – 140 с.

У статті розкрито деякі аспекти використання комп'ютерного тестування в системі контролю якості знань майбутніх учителів. Проаналізовано основні можливості програмної оболонки для створення тестових завдань Hot Potatoes. Подібні системи дозволяють звільнити викладача від рутинної роботи під час проведення контролю якості знань студентів, скоротивши до мінімуму витрати часу на його проведення, автоматизувати обробку результатів цього контролю і забезпечити об'єктивне оцінювання.

Ключові слова: контроль якості знань, комп'ютерне тестування, Hot Potatoes.

В статье раскрыты некоторые аспекты использования компьютерного тестирования в системе контроля качества знаний будущих учителей. Проанализированы основные возможности программной оболочки для создания тестовых заданий Hot Potatoes. Подобные системы позволяют освободить преподавателя от рутинной работы при проведении контроля качества знаний студентов, сократив до минимума затраты времени на его проведение, автоматизировать обработку результатов этого контроля и обеспечить объективное оценивание.

Ключевые слова: контроль качества знаний, компьютерное тестирование, Hot Potatoes.

The article deals with some aspects of the use of computer-based testing in the quality control system of knowledge of future teachers. Analyzed the main features of the soft shell for the creation of tests Hot Potatoes. Such systems allow the teacher to release from routine work while testing students' knowledge, minimizing the time spent on the review, automate the processing of the results of the examinations and to provide an objective assessment.

Keywords: quality control knowledge, computer-based testing, Hot Potatoes.

УДК 378.147:802.0

С.А. Коновальчук
м. Тернопіль, УкраїнаМЕТОДОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПОСЛІДОВНОСТІ У НАВЧАННІ
ЖАНРОВОГО МОВЛЕННЯ ЖУРНАЛІСТІВ

У зв'язку з глибинними трансформаціями сучасного соціуму, одним із напрямків розвитку якого є формування єдиного комунікативного середовища, мас-медіа відіграють важливу роль у формуванні та становленні інформаційної картини світу. Беручи до уваги цей факт, медіасередовище слід розглядати як один з найважливіших елементів сучасної поп-культури. Здатність медіаматеріалів відображати навколишні реалії і будувати інформаційне поле має значний вплив на стан соціокультурного середовища.

Виходячи з цього, важливою складовою розвитку професійної компетенції майбутніх журналістів є формування у них знань про різноманітні жанри медіасередовища, а також умінь оперувати медіатекстами з урахуванням мінливої специфіки комунікації в цілому.

Чимало дослідників вітчизняних та зарубіжних (Г. Вартанова, М. Кім, Л. Кройчик, О. Самарцев, О. Тертичний, Р. Мартинова, Б. Місонжнікова, Г. Мельник, Е. Проніна,

В. Учонова, О. Юркова та інші) присвячували свої наукові розвідки вивченню різноманітних жанрів журналістики. Та все ж вивчення цієї проблематики є дещо фрагментарним. Поки що не вироблено єдиних підходів, які саме медіажанри мають бути відібрані для навчання та у якій послідовності їх освоювати. Чимало конкретних проблем потребують ретельного аналізу. Саме ці обставини визначають актуальність нашого дослідження.

У попередніх наших дослідженнях ми представили послідовність освоєння жанрів журналістського мовлення і зазначили, що їх освоєння повинно відбуватися за ступенем складності. Однак у представленій нами послідовності жанрів журналістського мовлення спостерігається не тільки їх ускладнення за ступенем аналітичності інформації, яка висвітлюється, але й за ступенем ускладнення протиріч, які зумовлюються від оволодіння викладу інформації з кожного попередньому жанру до кожного наступного. При цьому проглядається закономірність повторення одних і тих же прийомів викладу інформації для дотримання сутності жанрів і їх поетапне ускладнення. Зазначені положення приводять нас до думки про існування діалектичної складової в процесі вибору послідовності у розвитку вмінь жанрової форми викладу інформації.

Для ілюстрації вищесказаного встановимо діалектичну залежність сутності жанрів від послідовності навчання жанрового мовлення по кожному із них.

Отже, ми починаємо навчання викладу думки в жанрі замітки, тому що вона дозволяє розв'язати найбільш просте протиріччя між потребою людей у знанні (фактів) і найбільш простою формою її викладу. У цьому жанрі автор коротко передає основні риси якогось явища, події та проблеми, які для аудиторії становлять особливий інтерес і новизну [6]. Наведемо приклад, який задовольнить потреби особистості у необхідній інформації. При цьому зазначимо, що тільки в навчальних цілях ми взяли один і той самий за змістом матеріал; в дійсності він повинен бути абсолютно різний і припускати вживання іншої лексики та граматики.

Отже, студентам потрібно дізнатися, коли відбувся турнір чемпіонату світу з футболу, хто брав участь у ньому і де він проходив: *«У неділю, 13 липня, у Бразилії пройшов фінал турніру кубка світу з футболу – 2014 між збірними Німеччини та Аргентини. Збірна Німеччини здобула перемогу над збірною Аргентини, ставши, таким чином чотириразовим чемпіоном світу з футболу»*. Однак у подальшому інформаційна необхідність студентів у додатковій інформації зростатиме. Для них важливо не тільки коли відбувся турнір чемпіонату світу з футболу, хто брав участь у ньому і де він проходив, але як все відбувалося [1]. У такому випадку потрібний детальний виклад інформації. Врегулювання цього протиріччя, яке виникає при цьому, спонукає журналіста до опанування наступного за складністю жанру – інформаційного звіту, який по праву може вважатися другим у процесі навчання жанрового мовлення журналістів.

Саме цей вид жанру дозволяє вирішити протиріччя між необхідністю людей в знанні додаткової інформації і детальною формою його викладу. Висвітлюючи подію у формі інформаційного звіту, автор детально відображає факти, що відбулися, нічого не оцінюючи й не коментуючи. Його авторська позиція виражена у відборі фактів, наведенні тих чи інших подробиць. Наприклад: *«У неділю, 13 липня, умісті Ріо-де-Жанейро (Бразилія), на стадіоні «Маракана», пройшов фінал турніру кубка світу з футболу – 2014 між збірними Німеччини та Аргентини. Збірна Німеччини здобула перемогу над збірною Аргентини, ставши, таким чином чотириразовим чемпіоном світу з футболу. У першому, й другому таймах німці атакували краще південноамериканських суперників, але забити так і не зуміли. У додатковий час ініціативу знову перехопили німці, проте, аргентинці у другому доданому таймі упустили в штрафному Маріо Гетце, який і забив вирішальний м'яч. Востаннє Німеччина перемогла на Чемпіонаті світу з футболу у 1990 році*. Однак, отримавши відомості про подію, далеко не всім людям зрозуміло суть повідомлення. Виникає наступне протиріччя між наявною інформацією і деякою незрозумілістю її суті. Для вирішення цього протиріччя необхідно роз'яснення, а у нашому випадку, чому саме так відбувався матч. Іншими словами, у людей виникає потреба у повідомленні наступного більш складного за формою та змістом жанру – аналітичного звіту, який по праву може вважатися третім у процесі навчання жанрового мовлення журналістів.

Саме цей жанр задовольнить потреби особистості, адже розповідаючи про подію, автор осмислює її, дає оцінку фактам, коментує ситуацію, що склалася залучаючи при цьому додаткові відомості, цифри, виокремлюючи найбільш актуальні проблеми. [1] Все це, тобто, проведений аналіз події і вирішує зазначене протиріччя. Тому прикладом аналітичної інформації, у нашому випадку, може бути такий: *«У неділю, 13 липня, у Бразилії, на стадіоні «Маракана», пройшов фінал турніру кубка світу з футболу – 2014 між збірними Німеччини та Аргентини. І перший, і другий тайми пройшли без змін. Коли вже більшість уболівальників подумки готувалися до післяматчевих пенальті своє вагоме слово сказали заміни Льова. Після відмінного проходу по флангу і точної передачі від Шюрле, свій високий клас підтвердив Маріо Гетце. Команда Сабелі не здавалася до останнього, але навіть Мессі в ці хвилини виглядав приречено.*

Більшість уболівальників і фахівців пророкували беззаперечну перемогу збірній Німеччині. Так і сталося. Феєрична перемога Бундестіму в півфіналі, де німці буквально змели господарів чемпіонату (7:1). У цій команді немає незамінних. Навіть втрата Марко Ройса – одного з молодих гравців збірної Німеччини – виявилася абсолютно непомітною. Досвід і впевненість – великі сили. А команди з більш великим багажем досвіду успішного виступу на чемпіонатах світу просто немає. Тому, цілком очевидно було, що збірна Німеччини переможе.

Ось така гра – футбол, якщо ти не використовуєш свої моменти і не виходиш вперед, ти отримуєш м'ячі у власну сітку. Сьогодні в такій ситуації опинилася Аргентина.

Однак, у подальшому у самого журналіста виникає необхідність встановлення контактів з аудиторією, для якої він пише. Тим більше, що нині агресія між уболівальниками різних клубів значно зменшилася і їх більшою мірою цікавлять обставини, які пов'язані із спортивними подіями, а журналіста цікавить не проблема примирення агресивно налаштованих уболівальників, а проблема того, що собою являють ці люди і які в них думки по відношенню до ситуації, що склалася. Тому наступним етапом у навчанні жанрового мовлення може бути аналітичне інтерв'ю, у процесі якого вирішується протиріччя між необхідністю встановлення контакту журналіста із слухачами і недостатністю у нього знань, щодо цих людей та їхніх думок.

Цей жанр зазвичай, окрім того, що несе у собі повідомлення про факт, містить і аналіз цього факту, відповідаючи при цьому на питання: що? де? коли? чому? яким чином? що це означає? і т.д. [4].

Роль автора аналітичного інтерв'ю полягає в тому, що він своїми питаннями програмує напрямок аналізу, який зазвичай здійснюється самим респондентом. Журналіст не тільки задає питання учасникам, але й коментує та аналізує їх відповіді, формулює певні висновки і робить свої умовиводи. Наведемо приклад вищевикладеного: *«У неділю, 13 липня, у Бразилії, на стадіоні «Маракана», пройшов фінал турніру кубка світу з футболу – 2014 між збірними Німеччини та Аргентини. Збірна Німеччини здобула перемогу над збірною Аргентини, ставши, таким чином чотириразовим чемпіоном світу з футболу. Більшість уболівальників і фахівців пророкували беззаперечну перемогу збірній Німеччині. Але й це не дивно, було цілком очевидно, що збірна Німеччини переможе. Вона йшла до Кубку наполегливо, без жодного програшу. Навіть, сам тренер команди, Йоахим Лев, був впевнений, що його збірна переможе.*

- Чи вірили Ви у те, що переможете?
- Звичайно, що так. Ми здобули перемогу в чемпіонаті, оскільки були впевнені, що ми кращі.
- Як ви гадаєте, що сприяло вашій перемозі?
- Це була важка та виснажлива боротьба, але нашої перемозі на чемпіонаті світу з футболу сприяла, перш за все, яскрава і найголовніше збалансована гра команди.
- Скільки часу зайняла ваша підготовка до кубка світу?
- - Проект підготовки до чемпіонату ми почали близько десяти років тому. Те, що трапилося зараз – результат багаторічної роботи, яка починалася ще при Юрген Клінсманн.
- Що принесла Вам ця перемога?

Ця перемога принесла нам світову славу. Це історичний день для всієї футбольної Німеччини! Це тріумф командного духу, тактичної дисципліни та рівня гри. Ми творили

історію – першою перемогою європейської команди у Південній Америці, рахунком 7:1 у півфіналі проти Бразилії та новим рекордом кількості голів на чемпіонаті Мирослава Клозе. Титул ЧС – це успіх усього німецького футболу».

Із слів німецького фахівця, його команда прогресувала крок за кроком, вони багато працювали. І як результат, виборола перемогу і здобула титул найсильнішої команди планети. До того ж, ставши першою європейською збірною, яка перемогла на чемпіонаті світу в Південній Америці.

Однак, не завжди для того, щоб з'ясувати подробиці того чи іншого явища, автор звертається до аудиторії із заздалегідь продуманими запитаннями. Досить часто, потрапляючи у центр подій, що відбуваються чи відбулися, журналіст стикається із непередбачуваними обставинами. Саме ці обставини спричиняють те, що звертаючись до очевидців подій, задля з'ясування тих чи інших обставин, автор формулює непередбачувані запитання і в свою чергу отримує непередбачувану відповідь. Усе це вказує на високий ступінь спонтанності мовлення обох сторін. Автор ініціює розмову, направляючи її в потрібне русло, перепитує і уточнює отриману інформацію та викладає її у такій інтерпретації, яка б надала аудиторії можливість побачити подію очима автора, створюючи при цьому «ефект присутності», що дозволяє читачеві відчувати себе поряд з автором на місці події [2].

Викладені вище дії, співвідносяться із жанром репортаж, який поправу може вважатися п'ятим у процесі навчання жанрового мовлення журналістів. Цей жанр дозволяє вирішити найбільш складне протиріччя між потребою людей у знанні не тільки детальних подробиць явища, але й в унаочненні події через безпосереднє сприйняття автора та складну форму його викладу. Наведемо приклад вищевикладеного:

Щойно завершилася значуща подія для всіх фанатів футболу – фінал ЧС-2014. На стадіоні Маракана, в Ріо-де-Жанейро пройшов фінал турніру кубка світу з футболу – 2014 між збірними Німеччини та Аргентини. Збірна Німеччини здобула перемогу над збірною Аргентини, ставши, таким чином чотириразовим чемпіоном світу з футболу. Було цілком очевидно, що збірна Німеччини переможе, адже вона йшла до Кубку наполегливо, без жодного програшу. Нам вдалося поспілкуватися з уболівальниками чемпіонату, які охоче поділилися своїми враженнями від гри. Вони відзначили, що цей матч був цікавим та емоційним: «Ми захоплювалися грою Ліонелі і його партнерів, які виглядали значно гостріше. Відчувалась, що відсутність Хедіра зламала щось у налагодженій німецькій грі, і Мессі з Ігуайн отримали трохи більше простору, ніж припускав Лев. Однак у другому таймі, ми бачимо зовсім іншу гру, де підопічні Йоахама Лева взяли ініціативу у свої руки та показали справжній футбол» – ділиться спогадами один із уболівальників на Копакабані.

Протягом усього матчу я дивився на структуру командних дій двох фіналістів. Проблема збірної Німеччини – позиційна атака і кількість гравців у обороні. Будь-яка помилка у нападі призводила до швидких дій у відповідь нападників. У цьому була перевага Аргентини – коли вона кількісно нападала. Я був упевнений, що це стане ключовим моментом матчу і за рахунок цього аргентинці зможуть перемогти. У другому таймі момент зіткнення Нойєра з Ігуайн викликав вибух емоцій на трибунах і це ще, напевно, довго буде обговорюватися. А який був атакуючий порив аргентинців на початку другого тайму! Але й німці грали гідно. І немов у подарунок глядачам – додаткові 30 хвилин «футбольного бенкету». І гол забиває Маріо Гетце – висхідна зірка німецького футболу.

Фінальний свисток – і Німеччина тріумфує. Розчаровані вболівальники не стримували сліз. За їхніми словами, Аргентина не реалізувала ту перевагу, яку мала, футболісти не розкрили весь свій потенціал. Команда більше акумулювала, ніж витратила, вона забивала, закривалася і змушувала працювати суперника на знос. Свою повну силу збірна Аргентини так і не показала. Вважаю, що німецька команда була кращою за підсумками всього чемпіонату. Але віддамо належне й Аргентині, яка, можливо, теж гідна титулу. Проте чемпіон світу може бути тільки один. І сьогодні – це Німеччина!

Однак, зазначена послідовність навчання жанрового мовлення майбутніх фахівців обумовлюється не тільки діалектичним законом боротьби протилежностей, але й законом переходу кількісних змін у якісні. Спочатку майбутні журналісти навчаються викладати інформацію в світлі вимог жанру замітки, потім на основі замітки вибудовують інформаційний звіт, на основі інформаційного звіту – аналітичний звіт, на основі аналітичного звіту – аналітичне інтерв'ю, а на основі аналітичного інтерв'ю – репортаж. Таким чином, міцність засвоєння навчального матеріалу досягається за рахунок багаторазового повторення деяких його елементів, коли перехід до вивчення нового явища проходить на основі його з'єднання з раніше вивченим, що в свою чергу дозволить зберегти в пам'яті навчальну інформацію і не допустить її забування [3]. Проте, зазначимо, що повторення матеріалу представляє собою не механічний процес, а так звані «творчі» повторення досліджуваних явищ, коли «кожне наступне вживання удосконалює як сам зміст, так і якість його вираження» [3]. Кількісні характеристики одних і тих же елементів породжують нові якості жанрового мовлення. Якість мовлення журналіста збагачується: від уміння чітко та стисло викласти інформацію, до вміння глибоко аналізувати досліджувану проблему, висловлювати свої власні думки, судження, вступати в контакт із аудиторією тощо.

Ще один закон, який також є важливим у представленій нами послідовності навчання жанрового мовлення – діалектичний закон заперечення заперечення. Перехід від одного жанру до іншого відбувається за механізмом заперечення заперечення, тобто діалектичного «зняття» [5]. При подачі нового матеріалу, нова інформація, спираючись на попередню, об'єднується з нею і утворює новий блок знань, який, ґрунтуючись на істотних властивостях і ознаках попереднього, в деякій мірі заперечує його. Тобто від жанру до жанру нова інформація додається, а з попередньої повторюється лише та, яка зберігає свою актуальність. Не актуальні відомості опускаються, іншими словами, неактуальна інформація заперечується.

На основі вищевикладеного, можна стверджувати, що процес освоєння зазначених нами жанрів журналістики здійснюється відповідно до основних діалектичних законів. Жанри взаємопроникають та взаємопереходять один в одного, при чому рух відбувається від одного рівня засвоєння до іншого, від простого до складного.

Подальші дослідження вбачаємо у розкритті специфіки взаємозв'язку жанрового мовлення журналістів на змістовому та лінгвістичному рівнях.

Література:

1. Ким М. Н. Основы творческой деятельности журналиста [Текст] : учебник для вузов / М. Н. Ким. – СПб. : Питер, 2010. – 400 с.
2. Корконосенко С. Г. Основы творческой деятельности журналиста: учебник для студ. вузов по спец. «Журналистика» / С. Г. Корконосенко // . – СПб. : Знание, СПБИНВЭСЭП, 2000. – 272 с.
3. Мартинова Р. Ю. Анализ методов обучения профессиональной деятельности студентов неязыковых вузов средствами иностранного языка в диссертационных исследованиях последних лет / Р. Ю. Мартинова // Наука і освіта. – 2010. – № 8. – С. 134-137.
4. Назаренко Г. І. Інформаційні жанри журналістики / Г. І. Назаренко // Навчальний посібник. Частина 1 — К.: НАУ, 2010. – 32 с.
5. Сластенин В. А. и др. Педагогика: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В. А. Сластенин, И. Ф. Исаев, Е. Н. Шиянов; Под ред. В.А. Сластенина. – М.: Издательский центр «Академия», 2002. – 576 с.
6. Тарасенко В. В. Обучение иноязычной профессионально-ориентированной монологической речи студентов исторического факультета: Автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.02 / В. В. Тарасенко. – СПб., 2008. – 24 с.

Дослідження присвячено проблемі методологічного обґрунтування послідовності у навчанні жанрового професійного мовлення журналістів. Проаналізовано медіажанри у відповідності до основних законів діалектики. Встановлено діалектичну залежність сутності жанрів від послідовності навчання жанрового мовлення по кожному із них. Виділено ряд основних медіажанрів, які відіграють головну роль у підготовці журналістів до професійної діяльності. Досліджено їх сутність, роль і значення.

Ключові слова: мас-медіа, жанри, діалектична залежність, жанрове мовлення, послідовність, журналіст.

Исследование посвящено проблеме методологического обоснования последовательности в обучении жанрового профессиональной речи журналистов. Проанализированы медиажанры в соответствии с основными законами диалектики. Установлено диалектическую зависимость сущности жанров от последовательности обучения жанрового вещания по каждому из них. Выделен ряд основных медиажанров, которые играют главную роль в подготовке журналистов к профессиональной деятельности. Исследованы их сущность, роль и значение.

Ключевые слова: масс-медиа, жанры, диалектическая зависимость, жанровое речи, последовательность, журналист.

The article deals with the methodological substantiation of consistency in teaching the professional genre speech of the future journalists. According to the basic laws of dialectics mediagenres have been analysed. The dialectical dependency of genres' essence from the consistency in genre speech teaching for each of them has been determined. A number of basic mediagenres which play a major role in journalists training for their professional activity have been identified. Their nature, role and meaning have been investigated.

Keywords: media, genres, dialectical dependency, genre speech, consistency, journalist.

УДК [378.011.3-051:005.963]:004.032.6

Н.Б. Копняк
м. Вінниця, Україна

ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТІВ З ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ

Інформатизація навчального процесу передбачає створення, впровадження і розвиток комп'ютерно-орієнтованого навчального середовища на основі інформаційних систем, мереж, ресурсів та технологій. Головною метою інформатизації закладів освіти є підготовка молодого покоління до повноцінної плідної життєдіяльності в інформатизованому суспільстві, підвищення якості, доступності та ефективності освіти.

Пріоритетними напрямками інформатизації освіти є оснащення закладів освіти сучасними засобами інформаційних технологій, зокрема, інтерактивними мультимедійними комплексами, до складу яких, окрім апаратного забезпечення, входить й прикладне програмне забезпечення навчального призначення.

Використання таких засобів навчання потребує від педагогів розробки системи візуалізацій, які будуть направлені на формування високого рівня розвитку мисленнєвих операцій: аналізу, синтезу, узагальнення тощо. Робота викладача при цьому не тільки не спрощується, але й ускладнюється і потребує більш високої кваліфікації. І наскільки педагог готовий к змістовному осмисленню традиційних підходів до викладання, їх дієвому аналізу з урахуванням активного впровадження інтерактивних дошок в навчальний процес та практичної реалізації, настільки ефективними будуть і результати навчання.

Метою статті є аналіз можливостей застосування інтерактивних мультимедійних комплексів у навчальному процесі та висвітлення досвіду проведення курсів підвищення кваліфікації викладачів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського з використання зазначених засобів навчання.

Теоретичні й експериментальні дослідження вітчизняних і зарубіжних авторів з питань застосування мультимедійних засобів у навчальному процесі засвідчують можливість підвищення ефективності навчання. Вирішенню окремих питань використання засобів сучасних інформаційних технологій у навчанні присвячені роботи знаних вітчизняних і зарубіжних учених: А. Ашерова, В. Бикова, І. Булах, Р. Гуревича, О. Довгялло, К. Доулінг, М. Жалдака, Ю. Жука, Г. Кедровича, В. Ключко, Г. Козлакової, В. Кухаренка, М. Лапчика, Ж. Меншикової, Є. Полат, І. Роберт, В. Сумського та інших.

Дослідження фізіологів показали, що 80 % інформації людина одержує через зоровий аналізатор. Пропускна здатність каналів прийому й опрацювання інформації по лінії «вухо-